Il-Kelma t'Alla Għalina llum

ĦDUD TA' SETTEMBRU - OTTUBRU (Sena A)
Il-liturġija tal-Kelma u t-tifsir tagħha
Jikteb P. Marcello Ghirlando ofm

It-tlieta w għoxrin Ħadd matul is-sena

Nikkoreġu 'l xulxin

Qari I: *Jekk ma twiddibx lill-midneb, demmu minn idejk infittxu (Eżek 33,7-9)*

Il-Bibbja dejjem tinsisti li Alla jrid isalva lill-bnedmin flimkien. Is-sens ta' komunità li magħha Alla jagħmel patt ta' fedeltà kien il-pedament tar-reliġjon Lhudija. Hu għalhekk li l-korrezzjoni ta' l-aħwa li jiżbaljaw hi dmir importanti. Il-profeta Eżekjel iħossu msejjaħ biex jikkoreġi lil ħutu bil-qawwa tal-Kelma ta' Alla li tfejjaq. Din hi responsabiltà serja li turi li s-salvazzjoni mhijiex impenn individwalistiku, imma komunitarju.

Qari II: *L-imħabba hija l-milja tal-liġi (Rum 13,8-10)*

Lir-Rumani San Pawl jurihom il-qofol tal-kmandamenti ta' Alla fil-ħajja tan-nisrani, jiġifieri l-imħabba ta' l-aħwa. Min iħobb tassew ikun ħares il-Liġi ta' Alla fil-milja tagħha. "Ħobb il-proxxmu tiegħek bħalek innifsek". Dan hu l-kmandament li jwasslek għall-perfezzjoni ta' l-imħabba, flimkien mal-kmandament ta' l-imħabba lejn Alla. Il-kelma ta' Kristu li tilqa' f'ħajtek tgħinek biex tasal għal din il-perfezzjoni ta' l-imħabba.

Vanġelu: *Jekk jisma' minnek, tkun irbaħt 'il ħuk (Mt 18,15-20)*

Ġesù juri l-bżonn tal-korrezzjoni fraterna fi ħdan il-komunità tal-Knisja. Il-korrezzjoni m'għandhiex l-iskop li tumilja lil min jiżbalja, imma li tgħinu jintrefa' mill-iżball tiegħu. Hu biss meta jkun hemm ċaħda sħiħa ta' kull sforz ta' korrezzjoni li l-komunità tista' teskludi lil min ikun żbalja. Din is-setgħa ġiet mogħtija minn Kristu lill-appostli, bħala mexxejja tal-Knisja, li jorbtu u jħollu. Il-Mulej juri wkoll il-qawwa tat-talb meta jsir fi spirtu ta' mħabba bejn l-aħwa. Kull meta nitolbu flimkien f'isem Kristu, Hu dejjem ikun preżenti fostna u t-talb tagħna jkollu qawwa akbar.

L-erbgħa w għoxrin Ħadd matul is-sena

Naħfru dejjem...

Qari I: *Aħfer lil għajrek id-deni, u meta inti titlob dnubietek jinħafrulek (Sir 27,33-28,9)*

Il-Ktieb ta' Bin Sirak jagħti pariri tajbin biex wieħed jgħix fil-paċi fi ħdan il-komunità. F'din is-silta juri s-sbuħija tal-maħfra. "Aħfer lil għajrek id-deni, u meta inti titlob dnubietek jinħafrulek". Huma kelmiet li diġà jħabbru dak li l-Mulej jgħallimna fit-talba tiegħu: "Aħfrilna dnubietna, bħalma naħfru lil min hu ħati għalina". Fuq kollox Bin Sirak jagħti parir għaqli li wieħed jiftakar fil-jum tal-mewt, biex hekk ma jobgħodx, għax ma jistax ikun li wieħed isalva

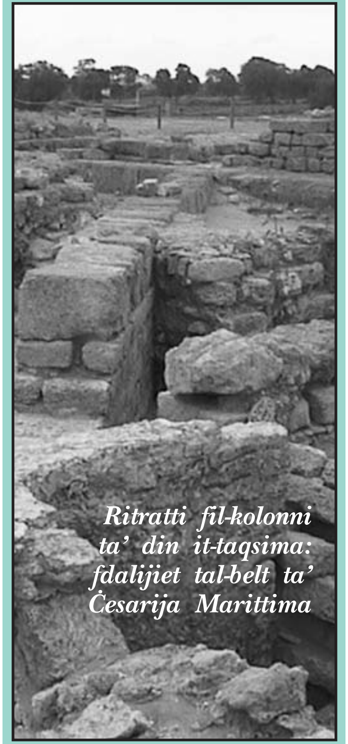

Ritratti fil-kolonni ta' din it-taqsima: fdalijiet tal-belt ta' Ċesarija Marittima

jekk il-mewt issibu jobgħod lil ħuh. Jekk irridu nsibu ħniena mingħand Alla irridu nkunu aħna l-ewwel li nuruha lil ħutna.

Qari II: *Sew jekk ngħixu, sew jekk immutu, aħna tal-Mulej (Rum 14,7-9)*

Il-ħajja tan-nisrani jkollha sens biss jekk hu jgħix magħqud ma' Kristu. San Pawl kien jaf li għalih il-mewt u l-ħajja ma kienu jiswew xejn jekk ma jgħaqqduhx ma' Kristu. Hekk in-nisrani ma jibqax aktar marbut mal-ħajja u jibża' mill-mewt, għax jaf li dak li jgħaddi minn għalih hu biss strument li jgħaqqdu f'intimità akbar ma' Kristu l-Mulej, li hu s-sid tal-ħajjin u tal-mejtin.

Vanġelu: *Ma ngħidlekx taħfer sa seba' darbiet, imma sa sebgħa u sebgħin darba (Mt 18,21-35)*

Il-mistoqsija ta' Pietru dwar il-maħfra titlob limitu ta' kemm wieħed jista' jaħfer, imma Kristu jurih li l-maħfra ma għandhiex limiti. Jekk trid tkun ta' Kristu trid taħfer dejjem. Bħala eżempju ta' kif in-nisrani jaħfer il-Mulej jirrakkonta l-parabbola tal-qaddej li jiġi maħfur minn dejn kbir li kellu mas-sid tiegħu, imma li mbagħad ma jkunx irid jaħfer lill-qaddej sieħbu minn dejn ċkejken li dan kellu miegħu. Is-sid jinkorla għalih u jikkastigah bl-aħrax talli ma uriex ħniena ma' sieħbu. Fi ħdan il-komunità tad-dixxipli l-maħfra hi sinjal ta' fedeltà lejn il-Mulej li jaħfer dejjem. Il-parabbola wkoll hi kummentarju sabiħ tat-talba tal-Mulej: "Aħfrilna dnubietna, bħalma naħfru lil min hu ħati għalina".

Il-ħamsa w għoxrin Ħadd matul is-sena

Tjieba ta' Alla

Qari I: *Fehmieti mhumiex fehmietkom (Is 55,6-9)*

Isaija juri kif Alla jagħtina ż-żmien preżenti biex induru lejh u nikkonvertu. Juri kemm Alla hu ħanin u qrib lejn kull min isejjaħlu. Din l-istedina għall-penitenza u l-konverżjoni lejn Alla titlob bidla mill-qiegħnett li tesprimi ruħha filli wieħed jintelaq f'Alla mingħajr kundizzjonijiet. Il-pjanijiet ta' Alla huma misterjużi, imma fl-istess ħin mimlija ħniena u ġid għal dawk li jibżgħu minnu. Jekk tafda f'Alla aktar milli fil-pjanijiet ta' moħħok, Hu jagħraf jaħfirlek u jagħtik il-paċi f'qalbek.

Qari II: *Għalija l-ħajja hi Kristu (Fil 1,20c-24.27a)*

Lill-Filippin San Pawl jurihom li Kristu hu ċ-ċentru ta' ħajtu, hekk li xejn ma hu importanti daqs l-għaqda intima mal-Mulej. L-appostlu hu konvint li kollox hu relattiv quddiem Kristu li għandu jidher fil-ġisem tiegħu. Mhux importanti kemm jgħix u kemm jaħdem. L-importanti hu li jkun magħqud ma' Kristu li jagħti sens lil kull eżistenza. Għalina li nippreokkupaw tant ruħna fuq ħajjitna, l-appostlu qed jgħallimna li l-importanti mhijiex il-kwantità ta' jiem ħajjitna, daqskemm il-kwalità ta' ħajja li

ngħixuha f'għaqda ta' mħabba ma' Kristu meta nġibu ruħna kif jixraq lill-Evanġelju tiegħu.

Vanġelu: *Qiegħed tgħir għax jien qalbi tajba? (Mt 20,1-16a)*

Ġesù juri li l-pjan ta' salvazzjoni ta' Alla hu mimli providenza lejn il-bnedmin bla ebda distinzjoni. Il-parabbola tal-ħaddiema fl-għalqa tad-dwieli turi kif Alla ma nistgħux norbtuh bil-kriterji tal-ġustizzja tagħna. Alla kapaċi jsalva lil dawk li jiġu l-aħħar kif jagħmel ma' dawk li jiġu l-ewwel. Il-poplu Lhudi kien jaħseb li kien privileġġjat għax irċieva s-sejħa tas-salvazzjoni qabel kulħadd, imma Ġesù juri kif Alla jaqleb ta' taħt fuq din il-konvinzjoni. Alla hu sid li ma jonqos lil ħadd, li jagħti lil kull wieħed dak li ħaqqu, u li l-ħniena tiegħu hi bla tarf, hekk li ħadd ma jista' jiġġudika l-providenza tiegħu.

Is-sitta w għoxrin Ħadd matul is-sena

Niddeċiedu...

Qari I: : *Jekk il-midneb jerġa' lura mid-dnub, isalva ruħu (Eżek 18,25-28)*

Il-profeta Eżekjel juri l-kruha tad-dnub tal-poplu Lhudi li ried jiġġudika l-aġir ta' Alla, għax kien jemmen li d-dnub individwali kellu effetti negattivi fuq il-ħtija kollettiva tal-komunità, u li Alla kellu jikkastiga lil kulħadd minħabba d-dnub ta' wieħed. Il-profeta jisħaq fuq ir-responsabiltà individwali tad-dnub, u juri li Alla juri ħniena ma' kull min jindem kif jikkastiga lil min iwebbes rasu, mingħajr ma jiġi ikkundizzjonat minn responsabiltà kollettiva. Li hu ċert hu li Alla jrid isalva lill-midneb u mhux jikkastigah, jekk li min jerġa' lura mid-dnub u jikkonverti lejn Alla isalva.

Qari II: *Aħsbu bħalma kien jaħseb Kristu Ġesù (Fil 2,1-11)*

Fl-Ittra lill-Filippin San Pawl jagħtina wieħed mill-isbaħ innijiet lil Kristu ta' l-ewwel komunità nisranija. Dawk li jimxu fl-Ispirtu li jġib l-għaqda u l-imħabba, dawk li jfittxu l-interessi ta' l-aħwa u mhux tagħhom infushom, dawk huma li jilbsu s-sentimenti ta' Kristu. L-innu juri l-umiljazzjoni profonda ta' Kristu, li jsir bniedem u jobdi sal-mewt tas-salib, biex imbagħad ikun igglorifikat mill-Missier quddiem il-ħolqien kollu. L-innu hu stqarrija ta' fidi mill-aktar qawwija fi Kristu, veru Alla u veru bniedem, rebbieħ fuq id-diżubbidjenza tax-xitan bl-ubbidjenza tiegħu fl-offerta ta' ġismu fuq is-salib. Din hi t-triq ta' l-umiltà li għażel l-Iben ta' Alla. Min irid jimxi warajh irid jaħseb kif kien jaħseb Hu.

Vanġelu: *Il-pubblikani jaslu qabilkom fis-Saltna ta' Alla (Mt 21,28-32)*

Ġesù jgħallem li Alla jħares lejn il-qalb tal-bniedem. Permezz tal-parabbola taż-żewġ ulied juri kif il-ġustizzja u l-qdusija mhumiex frott ta'

wegħdiet fiergħa li aħna kapaċi nagħmlu, imma pjuttost ta' impenn sinċier biex naqdu lir-rieda ta' Alla. Hekk, dawk li tassew jobdu lil Alla jistgħu jkunu wkoll pubblikani u prostituti li jikkonvertu, u li Ġesù jsemmihom biex jurі li quddiem Alla dawn in-nies huma aħjar minn dawk li jaħsbu li huma ġusti, imma mbagħad ma jwettqux ir-rieda tiegħu. Alla ma jiġġudikaniex fuq kemm niżbaljaw, imma fuq kemm inkunu lesti li nerġgħu lura lejh b'qalb niedma u nagħmlu r-rieda tiegħu.

Is-sebgħa w għoxrin Ħadd matul is-sena

Il-għalqa tad-dwieli

Qari I: *Il-għalqa tal-Mulej ta' l-eżerċti hija d-dar ta' Israel (Is 5,1-7)*

Fl-Iskrittura ta' spiss insibu x-xbieha tad-dielja. L-għalqa tad-dwieli, sinjal ta' barka u ferħ, hi simbolu tal-poplu Lhudi, li Alla jagħżlu mill-popli l-oħrajn biex jagħmlu l-poplu maħtur tiegħu. Din it-tixbiha ta' Isaija turi kif Alla ħa ħsieb il-poplu tiegħu u ipproteġih, imma kif dan il-poplu kien ingrat lejn Alla li tant ħabbu, u li għalhekk Alla jitilqu għall-qerda. Din hi l-istorja tal-poplu Lhudi tat-Testment il-Qadim, li Alla tant imlieh bil-barka imma li tant kien ingrat għall-benefiċċji li Alla jagħmel miegħu. Poplu li spiss kien isakkar qalbu quddiem l-imħabba t'Alla!

Qari II: *Alla tas-sliem ikun magħkom (Fil 4,6-9)*

San Pawl jagħmel kuraġġ lill-Filippin biex jibqgħu magħqudin ma' Kristu u ma' Alla l-Missier fit-talb u fir-rikonoxxenza. B'hekk huma ma jkun jonqoshom xejn. In-nisrani li jara kollox fid-dawl ta' Alla, jgħix fil-qdusija, fis-safa, fl-imħabba. Ir-rigal li Alla jagħti lil min ikun grat lejh hu dak tas-sliem, li hu l-garanzija ta' l-għaqda tal-moħħ u tal-qalb ma' Kristu.

Vanġelu: *Il-għalqa jqabbilha lil bdiewa oħra (Mt 21,33-43)*

Fid-dawl tal-Qari minn Isaija Ġesù jirrakkonta parabbola dwar l-għalqa tad-dwieli li s-sid jafdaha f'idejn il-bdiewa, li jkunu ingrati lejh, jaħtfu f'idejhom il-proprjetà tiegħu u saħansitra joqtlu l-qaddejja u lil iben il-waħdieni tas-sid ta' l-għalqa. Ir-riferiment għall-profeti u għall-persuna ta' Ġesù, li l-Lhud jiċħduh, hu ċar ħafna. Hekk Alla jafda l-għalqa tiegħu f'idejn bdiewa oħrajn, li huma l-poplu l-ġdid tiegħu, il-Knisja. Aħna issa sirna l-werrieta ta' l-għalqa tad-dwieli ta' Alla, bil-fidwa li Kristu tana. Aħna sirna l-poplu ġdid ta' Israel. Imma anke aħna rridu noqogħdu attenti li ma mmorrux naqgħu fl-istess żball tal-poplu Lhudi, u nkunu ingrati lejn Alla li tant għamel ġid magħna.

It-tmienja w għoxrin Ħadd matul is-sena

L-ikla tat-tieġ

Qari I: *Jagħmel il-Mulej mejda b'ikel fin, u joxxotta d-dmugħ minn fuq kull wiċċ (Is 25,6-10a)*

Xbieha oħra ta' l-imħabba u l-barka mimlija ferħ li Alla jagħti lill-poplu tiegħu hi dik ta' l-ikla tat-tieġ. Alla jidħol f'għerusija ta' mħabba mal-poplu Lhudi. Isaija juri kif Alla jrid ifarraġ lill-poplu tiegħu, jixxottalu d-dmugħ tan-niket u jħejjilu festa tat-tieġ fuq il-għolja ta' Sijon, fejn il-poplu Lhudi kellu t-tempju. Fejn Alla jagħti l-barka tgħib il-mewt, li hi frott tad-dnub, u l-bnedmin isibu sens ġdid għal ħajjithom. Li tagħraf kemm Alla jħobbok f'ħajtek tagħtik garanzija ta' ferħ u paċi interjuri.

Qari II: *Għal kollox niflaħ bis-saħħa ta' Dak li jqawwini (Fil 4,12-14.19-20)*

San Pawl juri lill-Filippin kif hu kien lest għal kollox biex jaqdi l-apostolat li għalih sejjaħlu Kristu. Kien jgħix fi spirtu ta' rikonoxxenza lejn dak kollu li Alla kien jipprovdilu permezz tal-komunità nisranija. Dan is-sens ta' solidarjetà fil-Knisja hu sinjal ta' mħabba ġenwina. Li taqsam ġidek ma' l-aħwa u tkun rikonoxxenti lejn min jamministralek il-Kelma u s-Sagramenti, juri li inti tibni l-Knisja b'sens ta' solidarjetà.

Vanġelu: *Sejħu għall-festa 'l kull min issibu (Mt 22,1-14)*

Is-silta tal-Vanġelu tinbena fuq l-istess stil tal-Ħadd li għadda. Is-sultan iħejji l-festa tat-tieġ ta' ibnu, u għaliha jistieden lill-poplu tiegħu. Imma dan juri li hu ingrat, għax joqtol lil dawk li s-sultan bagħat biex jistiednuh, u għalhekk is-sultan jiddeċiedi li jeskludi l-mistednin mill-festa u jistieden lil kull min isib. It-tifsira tal-parabbola hi ċara. Il-poplu Lhudi ċaħad l-istedina ta' Alla biex jieħu sehem fil-festa tat-tieġ ta' Ibnu Ġesù. Għal din il-festa issa hu mistieden kull min irid jidħol fil-poplu l-ġdid ta' Alla li hu l-Knisja. Ħadd ma hu eskluż, imma biex tidħol għal din il-festa trid tkun liebes il-libsa tat-tieġ, jiġifieri trid tkun imħejji bil-fidi u bil-karità lejn Kristu u lejn ħutek. Din hi l-liġi l-ġdida ta' l-imħabba merfugħa għal dawk li huma msejħin. Henjin aħna, membri tal-Knisja, aħna ġejna mistednin biex nieħdu sehem mill-ikla tat-tieġ tal-Ħaruf.

Id-disgħa w għoxrin Ħadd matul is-sena

Nisrani u ċittadin

Qari I: *Jien wettaqt id Ċiru, biex imidd ma' l-art il-ġnus quddiemu (Is 45,1.4-6*

Il-profeta Isaija jitkellem dwar fatt storiku li seħħ fis-sena 538QK, meta Ċiru, sultan tal-Persja, rebaħ lis-saltna ta' Babel fejn kien fil-jasar il-poplu Lhudi, u ta l-libertà lill-popli kollha li kienu skjavi, inklużi l-Lhud, biex imorru lura

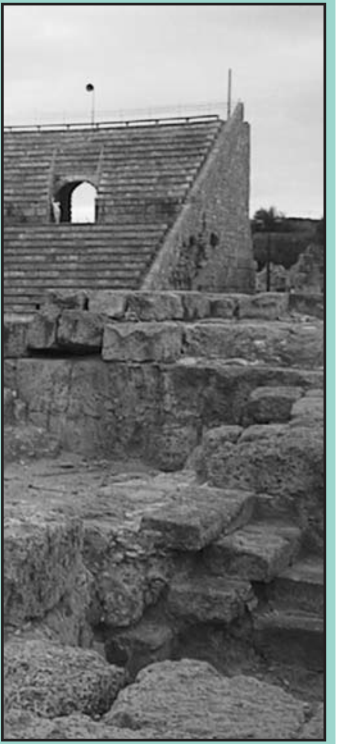

lejn arthom. Alla kapaċi jinqeda bil-mexxejja politiċi biex iwettaq il-pjan tiegħu ta' salvazzjoni. Ċiru jsir strument f'idejn Alla biex jerġa' jqajjem mill-ġdid lill-poplu tiegħu. B'hekk Alla juri li hu l-veru mexxej, u li jaħkem fuq il-ġnus u l-popli.

Qari II: *Niftakru fil-fidi u l-imħabba u t-tama tagħkom (1 Tess 1,1-5b)*

San Pawl isellem lit-Tessalonkin u juri sens ta' rikonoxxenza lejn Alla fit-talb, għax f'din il-komunità nisranija kien qiegħed jara eżempju ta' fidi imsieħba mill-għemil it-tajjeb, u ta' imħabba ġenwina li ma tibżax mis-sagrifiċċju. Għandna dehra sabiħa ta' kif għandha tkun il-Knisja. L-appostlu jfakkar ukoll lill-insara li huma għandhom sejħa ġejja minn Alla, li seħħet fihom bil-qawwa tal-predikazzjoni ta' l-appostli. Jekk aħna wkoll ninfetħu għall-ħidma ta' l-Ispirtu s-Santu u għall-kelma ta' Kristu li tidwi fil-komunità tal-Knisja, aħna napprezzaw aħjar id-dinjità tas-sejħa li rċevejna fil-jum tal-magħmudija tagħna.

Vanġelu: *Agħtu lil Ċesari dak li hu ta' Ċesari, u lil Alla dak li hu ta' Alla (Mt 22,15-21)*

Ġesù jsib ruħu fiċ-ċentru ta' kontroversja ċivili, bl-iskop li l-għedewwa tiegħu jonsbuh u jakkużawh ta' tradiment jew lejn ir-reliġjon Lhudija jew lejn l-imperu ruman. Ġesù joħroġ minn nasba b'mod intelliġenti. Hu juri li s-saltna ta' Alla hi tassew suprema fuq kull ħakma tal-bnedmin, imma fl-istess ħin li l-awtorità ċivili, anke jekk mhux dejjem ibbażata fuq kriterji ta' ġustizzja, trid tkun rispettata għar-rwol tagħha. In-nisrani hu l-bniedem li jaħdem għas-saltna tas-smewwiet, imma li ma jinsiex ikun ta' eżempju fil-qadi tad-dmirijiet tiegħu ċivili għall-bini ta' soċjetà aħjar fuq din l-art.

It-tletin Ħadd matul is-Sena

Imħabba

Qari I: *Jekk taħqru l-armla u l-iltim, il-qilla tiegħi tixgħel għalikom (Eż 22,20-26)*

Is-silta mill-Eżodu tagħmel parti mill-"Ktieb tal-Patt" li jsegwi l-lista tal-kmandamenti. Il-Liġi ta' Alla tat-Testment il-Qadim tagħti importanza lill-għemejjel ta' ħniena u mħabba lejn il-proxxmu, u l-aktar lejn dawk li ma għandhomx min jiddefendihom, simboleġġjati mill-barrani, l-iltim u l-armla. Alla jiddefendi lill-foqra fi ħdan il-poplu tiegħu u ma jaħmilx lil min jagħmlilhom ħsara jew jaħqarhom. Alla dejjem juri ruħu bħala difensur ta' dawk li huma ċkejknin. L-għażla preferenzjali għall-foqra hi biblika mill-qiegħnett.

Qari II: *Intom dortu lejn Alla mill-idoli, biex taqdu 'l Alla u tistennew lil Ibnu (1 Tess 1,5c-10)*

San Pawl ifaħħar lit-Tessalonkin għall-ġesti ta' mħabba u rikonoxxenza li

urew lejh u lejn il-kollaboraturi tiegħu. Fuq kollox jirringrazzja lil Alla minħabba fihom għax huma ħallew l-idoli biex jaqdu lil Alla veru, u hekk saru eżempju għall-insara kollha li kienu jgħixu fil-Greċja għax minn fosthom dwiet il-kelma ta' salvazzjoni. Anke llum aħna l-insara għandna bżonn ninfatmu mill-idoli ta' żmienna, biex induru lejn Alla u nsiru xhieda ta' fedeltà lejn Kristu u l-Vanġelu tiegħu.

Vanġelu: *Ħobb lill-Mulej, Alla tiegħek, u lil għajrek bħalek innifsek (Mt 22,34-40)*

Għall-mistoqsija ta' l-imgħallem tal-Liġi dwar liema hu l-akbar kmandament Ġesù jwieġeb billi jikkwota l-formula tal-fidi f'Alla tal-Lhud fil-Ktieb tad-Dewteronomju 6,5, imma jżid mal-kmandament ta' l-imħabba lejn Alla s-silta tal-Levitiku 19,18, li titkellem dwar l-imħabba lejn il-proxxmu. Hekk Ġesù jgħaqqad flimkien żewġ kmandamenti u fuqhom jibni l-qofol tal-ħajja tad-dixxipli tiegħu. Kull liġi jew preċett ieħor, tajjeb kemm hu tajjeb, ma jkollux sens jekk ma jinbeniex fuq dawn iż-żewġ kmandamenti, li huma l-bażi tal-ħajja tan-nisrani.

Nota:
b'din il-ħarġa nkunu għalaqna iċ-ċiklu ta' omeliji għat-tliet snin taċ-ċiklu liturġiku. Mill-ħarġa li jmiss din ir-rubrika ma tibqax tixxandar.